

ความหลากหลายของไลเคนวงศ์ฟิสเซียบริเวณป่าชายเลนเกาะกูดและเกาะช้าง จังหวัดตราดในประเทศไทย

สัญญา มีสิม*, กวินานัด บัวเรือง, ชจรศักดิ์ วงศ์ชีวรรัตน์, และ พชร มงคลสุข

หน่วยวิจัยไลเคน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

* ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: sanya_49meesim@yahoo.com

ไลเคนวงศ์ฟิสเซีย จำนวน 228 ตัวอย่างที่เก็บรวบรวมได้จากป่าชายเลนเกาะกูดและเกาะช้าง จังหวัดตราด จาก 13 ชนิดพรรณไม้ คือ โกงกางใบเล็ก โกงกางใบใหญ่ ตาตุ่มทะเล โปรงแดง ปอทะเล ฝาดดอกแดง ฝาดดอกขาว ฟังกาหัวสุ่มดอกขาว ฟังกาหัวสุ่มดอกแดง ลำพู แสมทะเล แสมดำ และ หงอนไก่ทะเล ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2559 นำมาจำแนกตามหลักอนุกรมวิธาน โดยศึกษาด้านกายวิภาควิทยา สัณฐานวิทยา และส่วนประกอบทางเคมีด้วยวิธีหยดสี (spot test) และแรงเคลขมิบบาง (thin layer chromatography, TLC) สามารถจำแนกไลเคนได้ 5 สกุล 14 ชนิด คือ *Buellia bahiana* Malme, *Cratiria dissimilis* (Nyl.) Marbach., *Dirinaria aegialita* (Afz.) B. Moore., *Dirinaria applanata* (Fée) D. D. Awasthi., *Dirinaria picta* (Sw.) Clem. & Schear., *Physcia atrostriata* Moberg., *Physcia caesia* (Hoffm.) Furnr., *Physcia dimidiata* (Arnold) Nyl., *Physcia poncinsii* Hue., *Physcia undulata* Moberg., *Pyxine asiatica* Vain., *Pyxine cocoes* (Sw.) Nyl., *Pyxine endochrysin* Nyl. และ *Pyxine retirugella* Nyl. โดยพบไลเคนบนต้นโกงกางใบเล็กมากที่สุด 10 ชนิด รองลงมา ต้นโกงกางใบใหญ่ 7 ชนิดและ หงอนไก่ทะเล 5 ชนิด โดยชนิดไลเคนที่พบ มากที่สุด คือ *Dirinaria picta* (Sw.) Clem. & Schear., *Physcia undulata* Moberg. และ *Pyxine retirugella* Nyl. ตามลำดับการศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาอนุกรมวิธานถึงความหลากหลาย การแพร่กระจาย และการเก็บรักษาตัวอย่างไลเคนเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการวิจัยที่พิพิธภัณฑ์ไลเคนรามคำแหง

คำสำคัญ: ไลเคน แอสโคโมโคตา, การจัดจำแนก, อนุกรมวิธาน

Biodiversity of lichens family Physciaceae in mangrove forest Koh Kod and Koh Chang Trat province, Thailand

Sanya Meesim*, Kawinnat Buaruang, Kajonhsak Vongshewarat, and Pachara Mongkolsuk

Lichen Research Unit, Department of Biology, Faculty of Science, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10240

* Corresponding author email: sanya_49meesim@yahoo.com

Lichens family Physciaceae including 228 specimens were collected from Koh Kod and Koh Chang, Trat Province. The collections were performed from 13 different types tree; *Avicennia marina* (Forsk.) Vierh., *Bruguiera gymnorrhiza* (L.) Savigny., *Bruguiera sexangula* (Lour.) Poir., *Ceriops tagal* (Perr.) C. B. Rob., *Excoecaria agallocha* L., *Heritiera littoralis* Dryand. *Hibiscus tiliaceus* L., *Lumnitzera littorea* (Jack) Voigt., *Lumnitzera racemose* Willd., *Rhizophora apiculata* Blume., *Rhizophora mucronata* Poir., *Sonneratia alba* J. Smith and *Sonneratia caseolaris* Engler., during November 2010 to May 2016. They were taxonomically classified based on anatomical, morphological and chemical constituent substances by spot test and thin layer chromatography. Fourteen species and 5 genera were identified, which compose *Buellia bahiana* Malme, *Cratiria dissimilis* (Nyl.) Marbach., *Dirinaria aegialita* (Afz.) B. Moore., *Dirinaria applanata* (Fée) D. D. Awasthi., *Dirinaria picta* (Sw.) Clem. & Schear., *Physcia atrostriata* Moberg., *Physcia caesia* (Hoffm.) Furnr., *Physcia dimidiata* (Arnold) Nyl., *Physcia poncinsii* Hue., *Physcia undulata* Moberg., *Pyxine asiatica* Vain., *Pyxine cocoes* (Sw.) Nyl., *Pyxine endochrysinia* Nyl. and *Pyxine retirugella* Nyl. The most lichen diversity was found on *Rhizophora apiculata* Blume. (10 species). The second was *Rhizophora mucronata* Poir. (7 species), and the third was *Heritiera littoralis* Dryand (5 species). The common species were *Dirinaria picta* (Sw.) Clem. & Schear., *Physcia undulata* Moberg. and *Pyxine retirugella* Nyl., respectively. The main aims of this study are taxonomy, diversity, preserve samples at lichen and create a lichens database as the center of study at Ramkhamhaeng lichen museum.

Keywords: lichenized Ascomycota, classifications, Taxonomy